

Anna Zysnarska

**Rachunkowość sektora budżetowego
z elementami analizy finansowej**

Stan prawny na dzień 31 sierpnia 2019 r.

ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa
Gdańsk 2019

Spis treści

Wstęp	9
-----------------	---

Część pierwsza

Ogólna charakterystyka sektora finansów publicznych, rachunkowość wykonywania budżetu, jednostek budżetowych, samorządowych i metropolitalnych zakładów budżetowych oraz rachunki bankowe jednostek

I. Zasady gospodarki finansowej wynikające z ustawy o finansach publicznych. . .	13
1. Charakterystyka sektora finansów publicznych i sektora budżetowego państwa	13
1.1. Jednostki budżetowe i zasady ich finansowania.	22
1.2. Samorządowe zakłady budżetowe	30
2. Zadania sektora publicznego	34
2.1. Zadania gmin	34
2.2. Zadania powiatów	35
2.3. Zadania samorządów województw	36
2.4. Zadania związków metropolitalnych	37
3. Definicja budżetu państwa i budżetu jednostki samorządu terytorialnego . .	38
3.1. Dochody i wydatki budżetu państwa.	39
3.2. Przychody i rozchody budżetu państwa	43
4. Budżet środków europejskich	44
5. Budżet jednostki samorządu terytorialnego.	49
6. Dysponenci środków budżetowych	55
6.1. Układy wykonawcze budżetu.	55
6.2. Klasyfikacja budżetowa	56
6.2.1. Klasyfikacja według części budżetu państwa	58
6.2.2. Klasyfikacja według działów	61
6.2.3. Klasyfikacja według rozdziałów	61
6.2.4. Klasyfikacja według paragrafów	63
7. Rachunkowość sektora budżetowego	65
II. Gromadzenie i wydatkowanie środków pieniężnych w organie finansowym. . .	69
1. Ogólna charakterystyka miejsc i kierunków przepływów w budżecie państwa	69
2. Ogólne zasady wykonywania budżetu państwa.	72
3. Rachunki bankowe budżetu państwa	77
4. Wykonywanie budżetu jednostki samorządu terytorialnego	82
4.1. Ogólne zasady wykonywania budżetu JST	82
5. Szczególne zasady rachunkowości wykonywania budżetu państwa – okres przejściowy oraz księga główna budżetu państwa.	89
6. Szczególne zasady rachunkowości i księga główna budżetu JST (budżetu związku metropolitalnego)	102

7. Zobowiązania finansowe jednostek samorządu terytorialnego	116
7.1. Zasady zaciągania zobowiązań przez JST	116
III. Dochody, wydatki i środki pieniężne jednostek budżetowych oraz środki pieniężne samorządowych zakładów budżetowych	121
1. Ogólna charakterystyka szczególnych zasad rachunkowości jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych.	121
2. Rachunki bieżące jednostek budżetowych.	128
2.1. Ewidencja dochodów budżetowych w jednostkach budżetowych	130
2.2. Ewidencja wydatków budżetowych w jednostkach budżetowych.	133
3. Mechanizm podzielonej płatności	138
4. Rachunki bieżące samorządowych zakładów budżetowych	143
5. Pomocnicze rachunki bankowe	145
5.1. Pomocnicze rachunki bankowe według „rozporządzenia” – zasady ogólne	145
5.2. Pomocnicze rachunki bankowe dla obsługi budżetu państwa w zakresie krajowych środków finansowych.	148
6. Rachunki „dochodów własnych” jednostek budżetowych	155
6.1. Rachunki „dochodów własnych” państwowych jednostek budżetowych	156
6.2. Rachunki „dochodów własnych” samorządowych jednostek budżetowych	158
7. Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia.	160
8. Rachunek państwowych funduszy celowych	161
9. Rachunki środków europejskich	163
9.1. Rachunek środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi	164
9.2. Rachunek środków europejskich	166
10. Krótkoterminowe aktywa finansowe.	172
11. Rozliczenia gotówkowe	176
12. Zaangażowanie	179
12.1. Ewidencja zaangażowania środków na wydatki budżetowe	181
12.2. Ewidencja zaangażowania planu finansowego samorządowego zakładu budżetowego	186
12.3. Ewidencja zaangażowania wydatków środków europejskich	188

Część druga

Charakterystyka i ewidencja pozostałych składników majątkowych, operacji wynikowych, wyniku finansowego, funduszy i rezerw

I. Majątek trwały w jednostkach budżetowych i samorządowych zakładach budżetowych	191
1. Podstawowy podział majątku trwałego i zasady jego wyceny	191
2. Środki trwałe jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych	193
2.1. Urządzenia ewidencyjne środków trwałych	195
2.2. Zasady dokonywania odpisów amortyzacyjnych dla środków trwałych.	197
2.3. Ewidencja zmian w stanie i wartości środków trwałych	198
3. Pozostałe składniki rzeczowego majątku trwałego	201

3.1. Zbiory biblioteczne	201
3.2. Mienie zlikwidowanych jednostek	203
3.3. Dobra kultury	204
4. Wartości niematerialne i prawne	206
5. Długoterminowe aktywa finansowe	210
6. Należności długoterminowe	215
II. Środki trwałe w budowie (inwestycje)	219
1. Definicja inwestycji w sektorze publicznym	219
2. Inwestycje jednostek budżetowych	220
3. Inwestycje samorządowych zakładów budżetowych	224
4. Koszty inwestycji finansowanej ze środków budżetu państwa	226
5. Przekazywanie środków budżetu państwa na finansowanie inwestycji	227
5.1. Ewidencja w jednostkach budżetowych dotacji na inwestycje oraz środków z budżetu na inwestycje	228
6. Rozliczanie inwestycji	229
III. Majątek obrotowy w jednostkach budżetowych i samorządowych zakładach budżetowych	235
1. Rozrachunki i rozliczenia	235
1.1. Pojęcia rozrachunków, roszczeń i rozliczeń	235
1.2. Wycena i ewidencja rozrachunków oraz rozliczeń	236
1.2.1. Ewidencja rozrachunków z odbiorcami i dostawcami	238
1.2.2. Ewidencja należności z tytułu dochodów budżetowych	240
1.2.3. Rozliczenie dochodów budżetowych	243
1.2.4. Rozliczenie wydatków budżetowych	243
1.2.5. Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich	245
1.2.6. Rozrachunki z budżetami	246
1.2.7. Rozliczenie wydatków z budżetu środków europejskich	251
1.2.8. Rozliczenie wydatków ze środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi	253
1.2.9. Pozostałe rozrachunki publicznoprawne	254
1.2.10. Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń	255
1.2.11. Pozostałe rozrachunki z pracownikami	258
1.2.12. Pozostałe rozrachunki	260
1.3. Odpisy aktualizujące należności	262
1.4. Zasady wyceny należności i zobowiązań w walutach obcych	266
2. Materiały i towary	268
2.1. Definicja materiałów oraz ceny ewidencyjne stosowane w obrocie materiałowym	268
2.2. Wycena rozchodów materiałowych	270
2.3. Wycena bilansowa zapasu materiałów	274
2.4. Zakup materiałów i jego rozliczenie oraz ewidencja ich rozchodu	275
2.5. Obrót towarowy	278
3. Produkty działalności	280
3.1. Definicja produktów pracy	280
3.2. Ceny ewidencyjne w obrocie wyrobami gotowymi	281
3.3. Ewidencja obrotu wyrobami gotowymi	282

IV. Klasyfikacja, ewidencja i rozliczanie kosztów działalności podstawowej	285
1. Definicja kosztów i ich klasyfikacja	285
2. Układy i warianty ewidencji kosztów	290
2.1. Ewidencja kosztów według rodzaju – wariant I ewidencji kosztów	291
2.2. Zasady grupowania i rozliczania kosztów według wariantu III	299
2.3. Koszty w układzie kalkulacyjnym	305
2.4. Zmiana stanu produktów	306
3. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	309
4. Sposoby rozliczania kosztów zakupu	313
V. Przychody oraz związane z nimi koszty	319
1. Przychody, przychody budżetu a dochody budżetowe	319
2. Przychody z działalności podstawowej	321
2.1. Sprzedaż wyrobów gotowych i usług	321
2.2. Przychody z tytułu dochodów budżetowych	322
2.3. Sprzedaż towarów	324
2.4. Przychody z tytułu dotacji budżetowych i środków własnych na inwestycje	325
3. Przychody z tytułu operacji finansowych	329
4. Koszty operacji finansowych	331
5. Przychody i koszty pozostałej działalności operacyjnej	333
6. Obroty wewnętrzne i związane z nimi koszty	336
VI. Ewidencja funduszy, rezerw, przychodów przyszłych okresów i wyniku finansowego	339
1. Fundusz jednostki	339
2. Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	343
3. Fundusze celowe	345
4. Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek	346
5. Rezerwy na zobowiązania	347
6. Przychody przyszłych okresów	351
7. Ustalanie wyniku finansowego w jednostkach budżetowych	353
8. Ustalanie i rozliczanie wyniku finansowego w samorządowych zakładach budżetowych	355

Część trzecia

Sprawozdawczość budżetu, jednostek i zakładów budżetowych oraz związana z nią analiza finansowa

I. Sprawozdawczość	363
1. Sprawozdawczość budżetowa	364
2. Sprawozdawczość budżetowa w układzie zadaniowym	369
3. Sprawozdanie finansowe i ogólne zasady jego sporządzania	372
3.1. Bilans z wykonania budżetu JST	377
3.2. Bilans jednostki budżetowej i samorządowego zakładu budżetowego	379
3.3. Skonsolidowany bilans jednostki samorządu terytorialnego	382
3.4. Rachunek zysków i strat jednostki	384
3.5. Zestawienie zmian w funduszu	386
3.6. Bilans budżetu państwa	387
3.7. Informacja dodatkowa	388

4. Dokonywanie wyłączeń w sprawozdaniu łącznym	389
5. Skonsolidowany bilans JST	394
6. Metody konsolidacji	397
6.1. Konsolidacja metodą pełną	398
6.2. Metoda proporcjonalna.	407
6.3. Metoda praw własności	413
II. Analiza finansowa w jednostkach samorządu terytorialnego	417
1. Istota i cel analizy finansowej w JST	417
2. Analiza wstępna sprawozdań	419
3. Analiza struktury dochodów budżetowych	420
4. Analiza struktury wydatków budżetowych	425
5. Analiza relacji dochody a wydatki w budżecie JST.	431
6. Ocena atrakcyjności i potencjału finansowego JST.	433
7. Analiza płynności finansowej	435
8. Analiza zadłużenia	437
9. Analiza samodzielności finansowej.	442
10. Analiza finansowa w jednostkach i samorządowych zakładach budżetowych	445
10.1. Analiza wstępna sprawozdania finansowego	446
10.2. Analiza wskaźnikowa	451
Bibliografia	463
Spis aktów prawnych	465